

den 22de december ifjor, da kvinder ved en beslutning, fattet i statsraad, fik adgang til at tale i kirken. Men — bare til at holde *religiøse foredrag!* Præke maa de ikke!!

Jeg har ofte søgt at forklare mig selv, hvori denne fordom kan stikke, men er ikke kommet til noget tilfredsstillende resultat. Jeg blev ikke engang klokere paa det punkt, da jeg overvar debatten og hørte alle argumenter pro et contra i odelstinget igaar! Efterat Bjørnson har fortolket det gamle bibelsted »kvinder maa tie i forsamlinger« derhen, at de ikke maa sitte og snakke indbyrdes under en gudstjeneste,*) havde jeg gjort mig op, at det vel var paa grundlag av det argument, jeg engang hørte en prest fremsføre for endel aar siden, at de fleste bygget fordommen. Han sa nemlig: »det er utilbørlig for mænd at la sig belære av kvinder«. Om dette ogsaa er Pauli ord, skal jeg la staa hen. Men hans argument faldt ogsaa til jorden for mig, da de samme mænd, som ikke ville ha kvinder i presteembeder, intet havde at indvende mot, at kvinder blev teologiske professorer ved universitetet! Belære og opdrage mænd til prester det gaar an. Men den samme lærer og opdrager kan ikke selv bli prest, naar det er en kvinde! Jeg kan ikke finde frem i dette ræsonnement. Men det er vel fordi jeg ikke har studeret min »logica« tilbørlig. —

I princippet, at statens embeder bør under samme betingelser som for mænd ogsaa være aapent for kvinder, var alle partier og repræsentanter enige med indskrænkningen for kvinder, som nævnt.

Redaktør Oddmund Vik kom med et »bænkeforslag«, vilde at alt forbehold skulde utgaa, idet han mente, at livet selv regulerede forholdene. Ganske vort standpunkt. Han syntes ogsaa, at forslaget om, at kvinder ikke skulde kunne bli officerer burde bortfalde. Det største militære geni som har levet, var en kvinde. Hun var en bedre general end selve kongen av Frankrike. Og om der fødtes en norsk Jeanne d'Are, burde hun ikke stænges ute av en tov. Der var ogsaa andre forslag fremme. Tingets ældste repræsentant, hr. Liestøl, der især var en ivrig talsmand for at faa kvinder som præster, foreslog at forbudet mot dette, skulde utgaa av propositionen. Men desværre opnaadde hans forslag bare 39 stemmer, mens 49 stemte imod det.

*) Jeg har ofte overværet Gudstjenesten i den gamle og nye Synagoge i Breslau. Baade paa Trappgangen og ved de Steder, hvor Kvinderne skulde sidde, var der opslaaet Anmodning om, at *Kvinderne skulde tie stille*, en Anmodning, der ikke blev respekteret! Der var en Hvissen og Tisken over alle Grænser; men det paamindede mig om, at Gudstjenesten foregaar paa et for dem fremmed Sprog — *Hebraisk!*

Redaktøren.

Og saa gik regjeringens forslag igjennem, og saken oversendes nu lagtinget, hvor der er al sandsynlighed for at det faar flertal. Men — vær viss: om nogen aar, saa falder nok begrænsningen. For det gaar relativt ganske hurtig fremad med vor sak heroppe.

Med venlig hilsen til alle medlemmer av Kvindestemmeretsklubben og ønsket om et godt nyt aar for de danske kvinders sak!

Deres

F. Morek.

Kristiania, 19.—1.—1912.

Kvindernes politiske Valgret i Sverrig rykker nærmere.

En af Aarsagerne til mange Kvinders Fængsling i London var, at de vilde lytte til Kong Edwards Trontale, om han i denne gav en sømmelig Plads til det, der bevægede saa manges Hjerter, om han vilde idetmindste *antydde*, at man havde i Sinde at yde den store Bevægelse *nogen* Opmærksomhed? — Men Kong Edward ignorerede, at det var en saa stor Del af hans Undersaatter forment at bringe sine Klager for det høje Parlament. Kvinderne samledes udenfor Parlamentet, hvor beredent Politi brød deres Rækker. Mange blev ligefrem »redet ned« i Stenbroen, og det var vistnok ved denne Lejlighed, at det største Antal Kvinder førtes til Holloway-Fængslet.

Erindringen om denne triste Episode fremstiller sig uvilkaarlig for Ens Tanker, naar man i en svensk Avis læser Kongen af Sverrigs Trontale i det Herrens Aar 1912 nu i Tirsdags, 15de Januar:

Goda herrar och svenska män!

»Jag hälsar Eder, svenska folkets målsmän, »hvilka nu församlats till ett förste riksmöte »efter skedda nyval till båda kamrarna«. »o. s. v.

Meget snart gaar Hs. Majestæt over til at omtale det ømme Punkt: »Den gennemførda »förändringen af rösträtten til Andra kam-maren har borttaget den skarpa skiljelinje, »som hänfört sig till medborgarnas olikhet »i ekonomiska villkår. Men allt jämt gäller, »at kvinnan i det väsentliga saknar den för-nämsta af medborgerliga rättigheter. Hän-syn såväl till rättvisa som til statens välför-stådda nytte kräfver, att detta misförhållande »ändras. Det är därför min afsikt, att vid »innevarende riksdag förelägga Eder förslag »till ändringar i riksdagsordningen i syfte, att »kvinna må erhålla valrätt och valbarhet till »riksdagen på samma villkor som man«.

Dette er saagodtsom det første Kong Gu-

staf berører i sin Trontale, og derefter gaar han over til at omtale Finantsernes Anvendelse og en ny »krigslagstiftning« og han »äskar« deres »anslag« for at faa de mange tusinde Kr. til det følgende Aar, saa omtrent 7 Millioner flere end i det forløbne.

Landsforeningen för kvinnans politiska rösträtt afholdt d. 10. Januar sit 9. Aarsmøde i Stockholm. Frøken Anna Whitlock finder vi igen paa sin gamle Plads som »Ordførende«, hvilken hun skilte sig saa udmærket ved i København under Kongressen i 1906, og tildels i Stockholm under Kongressen i 1911. Efter at hun har hilst Forsamlingen velkommen, holdt Hr. Ernst Beckman, Medlem af Første Kammer og Formand för »Männans Förening för Kvinnarnas politiska Rösträtt« en Tale om den nuværende Situation, hvori saa store Fremskridt øjnedes sammenlignet med tidligere. I 1907 havde Justitsministeren udtrykt sin Velvillie ligeoverfor Kvindebevægelsen og sin Overbevisning om, at den snart skulde naa sit Maal. I 1908 havde to af Landets politiske Partiers »Kvinnans Rösträtt« paa sit politiske Program, hvilket maatte vække store Forhaabninger om Fremtiden.

Ak, samme Justitsminister udtalte et Par Aar efter, at Kvinderne selv ikke ønskede Valgret. Og der opsteg sorte Uvejrskyer i Horisonten. Et Højreparti med Statsminister Lindman i Spidsen var nu kommen til at staa for Regeringen. Statsministeren yttrede: »att det ikke var forenadt med ansvarsmedveten politik att bevilja kvinnorna rösträtt, innan man fått erfara virkningarne af den nyligen genomförda rösträttsreformen (altsaa Mændenes). Denne Reform har udvidet Vælgernes Tal. Redaktør Lindh siger i sin Tale: »De Virkninger, man først vilde have Erfaringer om, har saa hurtigt og kraftigt givet sig tilkende, at Højre snarere maa frabede sig yderligere Oplysninger i nævnte Retning«. Redaktør Lindh gør ogsaa opmærksom paa, at Dr. Hilma Borelius paa en Enquête i Stockholm Dagblad saalydende: »Hvad hoppas ni af år 1912?« havde svaret: »att högern förändrar sig därhän, att det blir möjligt och drägligt att på en gång tillhöra högern och arbeta för kvinnans rösträtt och andra kvinno-frågor«. Højre har jo kulmineret, men selv om den fra Efteraaret 1911 har mistet sin Magtstilling, er det dog af Betydning for Kvindevalgretten, om den har sympathiserende Venner i Højrepartiet. Heraf vil muligvis kunne afhænge Spørgsmaalets snarlige Løsning. I første Kammer har Højre en Majoritet af 22, thi Højre har 86 og Venstre 64 Stemmer.

Af Venstre venter man stor Imødekom-menhed.

At man alt i den indeværende Rigsdags-